

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Non Vsvrpabis Nomen Dei Vane.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

Altera doctrina omnium virtutum, distribuamus & ipsas virtutes singula praecepta. Ad primum pertinet virtus, quae vocatur alias pietas, alias religio, sed facilius intelliguntur haec nomina, timor & fides seu fiducia dilectio Dei. Et quidam has partes necessario complectitur ea virtus, quae vocatur pietas. Pertinet huc & Patientia, internum nomen Pietas pene respondet nomini Iustitiae vniuersalis, vbi significatur eam obedientiam, quae Deo praestatur in omnibus eius mandatis, sicut postea dicemus, ad hunc finem, vt Deo obtemperemus, omnia opera referenda esse. Collocetur igitur huc & virtus, quae vocatur Iustitia vniuersalis.

DE SECVNDO PRAECEPTO.

Postquam in primo praecepto dictum est de motibus cordis erga Deum, qui sunt praecipuus & interior cultus, quia Deus requirit obedientiam cordis non simulatam, iuxta illud: Diligas Dominum Deum tuum ex toto corde. Item: Veri adoratores adorabunt Patrem in Spiritu & veritate. Deinde secundum praeceptum concionatur de externa professione: Quia Deus vult innotescere, vult voce nostra invocari. Et sicut per verbum se patefecit, ita vult hoc verbum voce propagari. Ideo postquam de motibus cordis dictum est, nunc praecipit de illa voce, in qua sonat nomen Dei & verbum Dei.

NON VSVRPABIS NOMEN DEI VANE.

In primo praecepto ponuntur affirmatiua & negatiua orationes: Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti. Haec est affirmatiua, cui addenda sunt & alia affirmatiua: Dilige Dominum Deum tuum ex toto corde. Item: Dominum Deum tuum timebis. Constitutis affirmatiuis, etiam negatiua seu exclusiua addenda sunt: Non habebis Deos alienos. Ita in sequentibus cum audimus negatiuas orationes, semper prius affirmatiua in primo praecepto expressam mente inueniamur. Hic verat Deus ab usum in nominis, & tamen vult hanc vocem propagari & innotescere, Ego sum Deus tuus. Sunt igitur veri vsus nominis diuini, vera praedicatione, vera invocatio, gratiarum actio, & confessio. Haec quatuor generum praecepti hic sciamus, & huic loco inseramus affirmatiua definitiua de his operibus, vt: Ite, docete omnes gentes. Inuoca me in die tribulationis, & eripiam te, & celebrabis me, seu ages mihi gratias. Corde creditur ad iustitiam, & ore fit confessio ad salutem. Haec dicta propriissime de his generibus praecipunt. Pertinet autem ad invocationem iuratio: Quia iurans inuocat Deum, vt sit reus voluntatis ipsius, quod non velit fallere, & petit, vt Deus sit vltor, & punit fallentem, & ad hanc poenam se obligat. Hinc intelligi potest, quantum

quantum vinculum sit iusiurandum: Inuocas Deum, vt in te ipsam feriat eius ira, si fefelleris. Quid potest sibi homo tristius imponere, aut quomodo se ad maiorem poenam obligare potest? Ideo respondet euectus. Quia hæc obligatio est sancita & confirmata iure diuino hoc loco: Non habebit Deus infontem, quicumque, vane visum fuerit nomen eius. Ideo etiam in hac vita horribiles poenæ committuntur periueros.

QUOMODO POSSIT FIERI
HOC PRÆCEPTVM.

VT autem supra diximus, non fieri opera primi præcepti agnitione filij Dei & fide, ita & de hoc præcepto sentiendum est. Constat, non posse fieri inuocationem, nisi agnito mediatore Christo, sic & de gratiarum actione sentiendum est. Item in ministerio te necesse est tradi Euangelium de filio Dei, &c. Denique, vt supra dixi, oportet primum apprehendi reconciliationem per filium Dei donatam, postea vero placere incoactam obedientiam. Idem de cæteris præceptis sentiendum est. Et opera cæterorum præceptorum ut placent Deo, & sunt cultus Dei, cum præcedunt opera primi præcepti, timor & fides. Sic reliqua sunt sacrificia laudis, & Deo placere, præcipue vero opera secundi præcepti. Sicut scriptum est præceptum de hoc genere, Tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini inuocabo.

PECCATA CONTRA SE-
CVNDVM PRÆCEPTVM.

ANTIETHESIS eadem est, quæ est superioris præcepti, quæ vitia cordis, quæ supra recensuimus, proferuntur. Pugnant ergo cum hoc mandato sermones Epicurei, externi cultus impij, impie inuocationes Dæmonum, idolorum & mortuorum, falsa doctrina, perniciosa, execrationes iniustæ, sermones arrogantiam aut impatientiam declarantes, vt dixerat Aïax, se etiam sine Deo vincere posse. Item vitatissimum malum, prætexere nomen Dei, religionis, Euangelij, in iustis cupiditatibus, ambitioni, avariciæ, libidinibus, odijs. Papa titulo ministerij quæsiuit potestatem, mouit iniusta bella, instituit avaritia infinitæ pecuniæ, idola, & alia. Iam hæc ætas etiam titulo Euangelij sæpe priuatas cupiditates tegit. Pertinet hæc & scandala omnia, quæ vel lauciant infirmas mentes, & fidem languesciunt, vel alioquin voluntates aliquorum ab Euangelio. COMMINATIONES tristissimæ vtrique præcepto additæ sunt, quæ cum de corporali poenis loquuntur, etiam æternam iram significant, quia lex non committit remissionem peccatorum, sed in Euangelio clare declaratur.